

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2024 - 4381
Den 3. maj 2024

Til udvalgets orientering fremsendes hermed Miljøstyrelsens nyhed om undersøgelser af PFAS i badevand, havskum og soppesøer, som snarest vil blive sendt ud til landets kommuner.

Miljøstyrelsen har efter sagen i Korsør med forurening af PFAS i miljøet i 2022 foretaget en række undersøgelser af forekomsten af PFAS i badevand, havskum og soppesøer på stranden.

En række undersøgelser for PFAS i badevand, hvor flere af landets kommuner også har bidraget, viser, at den vejledende grænseværdi for sum 4 PFAS i badevand på 40 nanogram per liter generelt overholdes i de danske badevandsområder. De seneste undersøgelser viser således koncentrationer på mellem 0,4 til 6,2 nanogram per liter, hvilket er langt under den vejledende grænseværdi. Ingen undersøgelser peger derfor på, at PFAS udgør et problem i det danske badevand.

Det vi ved om PFAS-molekylerne er, at de er overfladeaktive og derfor i stille vejr samler sig i overgangen mellem vand og luft. Ved blæst, der er stærk nok til at forårsage bølger og oppiskning af skum, tyder det på, at PFAS-molekylerne kan samles i havskum på overfladen, og derfra kan bæres videre med vinden. Miljøstyrelsens har i 2023 foretaget undersøgelser for PFAS i havskum, som alle viser meget høje koncentrationer af sum 4 PFAS på mellem 4.800 til 250.000 nanogram per liter. Det vil sige koncentrationer af sum 4 PFAS, der er mindst 100 gange højere end den vejledende grænseværdi for PFAS i badevand. På baggrund af denne information giver Styrelsens for Patientsikkerhed derfor det generelle råd om at undgå hudkontakt med havskum og at skylle hudområdet med rent vand efter kontakt med blivende havskum på stranden.

I 2022 foretog Miljøstyrelsen også en række såkaldte skimmeprøver, som er prøver der tages i den øverste millimeter af havoverfladen. To af disse prøver kom fra soppesøer ved Henne Strand, som viste en høj koncentration af sum 4 PFAS på hhv. 270 og 1000 nanogram per liter. I den konkrete sag frarådede Styrelsen for Patientsikkerhed badning i soppesøerne, og at man vaskede sig med rent vand efter kontakt til vand fra soppesøerne. Styrelsen vurderede, at badning i de pågældende soppesøer ikke i sig selv udgjorde en akut sundhedsrisiko, men anbefalingen var begrundet i et forsigtighedshensyn.

Med henblik på at få mere viden om mulig risiko for eksponering for PFAS i soppesøer har Miljøstyrelsen foretaget en række undersøgelser for PFAS i soppesøer i hhv. maj, august og september 2023. Undersøgelserne viste, at koncentrationen af sum 4 PFAS i soppesøerne i 9 ud 10 tilfælde var højere end badevandsprøverne målt ved samme lokation. Kun én prøve af vand i soppesøer viste overskridelse af den vejledende grænseværdi. Styrelsen for Patientsikkerhed har været forelagt denne data om PFAS i soppesøer, med henblik på at få en generel anbefaling, som kommunerne kan vejlede badevæster om. På grund af den generelle usikkerhed omkring menneskets optag af PFAS fra badevand og den store variation i koncentration af PFAS i soppesøer, er det dog ikke muligt for Styrelsen for Patientsikkerhed at give generelle råd om risikoen for PFAS-eksponering ved badning i soppesøer.

Soppesøer indgår generelt ikke som en del af de officielt udpegede badevandsområder, og kommunen foretager derfor generelt ikke regelmæssige prøver for indhold af bakterier og kemikalier heri. Ved konstatering af forurening i soppesøer henvender kommunen sig til Styrelsen for Patientsikkerhed, som foretager en vurdering af sundhedsrisikoen i den konkrete sag. Kommunen udsteder på den baggrund enten et badeforbud eller fraråder badning, som der skal skiltes med.

Miljøstyrelsen vil videregive disse oplysninger om PFAS i badevand, havskum og soppesøer til kommunerne, med en anbefaling om, at kommunerne tager informationen med i udarbejdelsen af badevandsprofiler for badeområder, hvor soppesøer kan opstå fra tid til anden.

Magnus Heunicke

/

Lea Frimann Hansen